

PRIJEDLOG

KLASA:
URBROJ:
Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina (predlagatelj: Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 423-01/17-01/01, urbroja: 65-17-03, od 9. studenoga 2017.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina (predlagatelj: Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e u Hrvatskome saboru, aktom od 9. studenoga 2017. godine, iz sljedećih razloga:

Vlada Republike Hrvatske uvodno napominje da naslov Prijedloga zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) ne odgovara sadržaju Prijedloga zakona jer navedeni Prijedlog zakona ne uređuje zaštitu svih dužnika, već je usmjeren na zaštitu potrošača.

Nadalje, Vlada Republike Hrvatske ukazuje da se kao ustavna osnova za donošenje predloženog zakona, među ostalim, navodi i članak 49. stavci 1., 2. i 3. Ustava Republike Hrvatske, kojima je: određeno da su poduzetnička i tržišna sloboda temelj gospodarskog ustroja Republike Hrvatske, propisano da država osigurava svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu, zabranjena zlouporaba monopolskog položaja i propisano da država potiče gospodarski napredak, socijalno blagostanje građana i brine za gospodarski razvitak svih svojih krajeva.

Uzimajući u obzir sadržaj Prijedloga zakona, Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da je upitno navođenje navedenih odredbi Ustava Republike Hrvatske kao ustavne osnove za donošenje predloženog zakona.

Prijedlogom zakona se predlaže vjerovnicima koji imaju tražbine prema potrošačima propisati posebne uvjete za naplatni prijenos takvih tražbina, odnosno predlaže se propisati posebna prava potrošača pri prijenosu takvih tražbina, pri čemu je predloženo uređenje različito od uređenja propisanog Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine, br. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15; u daljnjem tekstu: ZOO).

Ustup tražbine (cesija) uređen je člancima 80. do 89. ZOO-a, kao jedan od načina promjene subjekta u obveznopравnom odnosu. Cesija je ugovor kojim vjerovnik (ustupitelj) svoju otuđivu (prenosivu) tražbinu prenosi na drugu osobu (primatelja). Ne mogu se prenijeti tražbine čiji je prijenos zabranjen zakonom ili koje su strogo osobne naravi ili koje se po svojoj naravi protive prenošenju na drugoga. Promjena subjekta ne utječe na identitet obveznopравnog odnosa jer se promjenom vjerovnika ne mijenja sadržaj obveznog odnosa. Za ustup tražbine nije potreban pristanak dužnika, ali je ustupitelj dužan obavijestiti dužnika o ustupanju. Pristanak dužnika na ustup tražbine potreban je samo u slučaju kada su dužnik i vjerovnik ugovorili da vjerovnik neće moći prenijeti tražbinu na drugoga bez dužnikova pristanka, u kojem slučaju ugovor o ustupanju nema pravnog učinka prema dužniku ako on nije dao pristanak na prijenos tražbine. Primatelj ima prema dužniku ista prava koja je ustupitelj imao prema dužniku do ustupanja. Prema tome, dužnik nije ugovorna strana ugovora o ustupu tražbine, za ustup tražbine nije potreban pristanak dužnika (osim u slučaju kada su vjerovnik i dužnik ugovorili da je potreban dužnikov pristanak na ustup), a prijenosom tražbine s ustupitelja na primatelja pravni položaj dužnika se ne mijenja – njegova obveza prema primatelju jednaka je obvezi koju je imao prema ustupitelju.

Pri normiranju predloženog posebnog uređenja prijenosa tražbina predlagatelj polazi od pogrešnih pretpostavki.

Činjenica da vjerovnici naplatno prenose svoje tražbine, kako predlagatelj navodi „u punom nominalnom iznosu na novog vjerovnika uz plaćanje tek manjeg dijela tog iznosa postojećem vjerovniku“ nije u korelaciji s potrošačevom obvezom, ne utječe na tu obvezu niti se odnos ustupitelja i primatelja tražbine tiče dužnika. Naime, tražbina je dio imovine ustupitelja, te pitanje hoće li je on prenijeti i za kakvu protučinidbu ulazi u područje slobode ugovaranja te u odnos ustupitelja i primatelja tražbine. Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da sama činjenica postojanja navedenih poslovnih modela, kako ih naziva predlagatelj, nije dovoljan razlog za donošenje predloženog zakona jer prijenos tražbine, bez obzira na to za koju je protučinidbu prenesena tražbina, ne utječe na pravni položaj dužnika.

Nadalje, predlagatelj kao razlog za donošenje predloženog zakona navodi sljedeće: „S obzirom da su fizičke osobe u svojstvu potrošača u takvim promjenama u obveznim odnosima u položaju slabije ugovorne strane te ne mogu nikako utjecati na tijek navedenih pravnih poslova, javlja se potreba njihove dodatne zaštite.“. Vlada Republike Hrvatske ističe da potrošač nije ugovorna strana u ugovoru o cesiji (pa tako ni slabija ugovorna strana) jer je cesija dvostrani pravni posao između ustupitelja i primatelja tražbine, a prijenosom tražbine ne mijenja se obveza potrošača – njegov pravni položaj prema primatelju tražbine isti je kakav je bio prema ustupitelju tražbine.

Također, kao razlog za donošenje predloženog zakona predlagatelj ističe da se tražbine otkupljuju za značajno niže iznose od iznosa nominalnog duga koje bi potrošači mogli i sami podmiriti, kada bi im se ponudio pod istim uvjetima kao trgovačkim društvima za naplatu potraživanja, pa da se stoga javlja potreba uvođenja prava prvenstva dužnika u

otplati duga za iznos jednak iznosu koji nudi novi vjerovnik. Iz predloženog zakona proizlazi da se zapravo predlaže vjerovniku nametnuti obvezu otpusta dijela duga potrošaču, što je upitno s aspekta slobode ugovaranja i raspolaganja imovinom. Nadalje, Vlada Republike Hrvatske je mišljenja da razlozi zbog kojih ustupitelj ustupa tražbinu primatelju za iznos manji od nominalnog ulaze u područje poduzetničke slobode i prava raspolaganja imovinom.

Propisivanje obveze trgovačkim društvima, odnosno kreditnim institucijama (vjerovnicima) da prije ustupa potraživanja (cesije) isto ponude dužniku u istom iznosu planiranom za ustup potraživanja novom vjerovniku nije primjereno.

Naime, ovakvim propisivanjem obveze da prije nego što trgovačko društvo, odnosno kreditna institucija ustupi svoja potraživanja, primjerice, pravnoj osobi specijaliziranoj za naplatu potraživanja, ponudi pod istim uvjetima dužniku, stvara se mogućnost moralnog hazarda, odnosno promjene ponašanja dužnika u slučaju postojanja mogućnosti otpisa dijela njegova duga u budućnosti. Također, navedenim se demotivira ugovorna disciplina dužnika, odnosno potiče se i dužnike koji redovito otplaćuju svoja dugovanja da ih prestanu otplaćivati nadajući se otpisu dijela duga što bi u konačnici najvjerojatnije dovelo do porasta nenaplativih kredita, odnosno plasmana u bilancama kreditnih institucija. Navedeno bi moglo imati značajan utjecaj na stabilnost financijskog tržišta Republike Hrvatske.

Nadalje, predloženim se zakonom predlaže propisati uvođenje obveznog pristanka dužnika na prijenos tražbine jer bi time, kako navodi predlagatelj, dužnici „mogli spriječiti prijenos tražbine na novog vjerovnika ako ocijene da bi ih prijenos stavio u nepovoljniji položaj“. Navedeni argument predlagatelja nema temelja u važećem zakonskom uređenju ustupa tražbine jer je i prema važećem uređenju dužnik prema primatelju tražbine u istom pravnom položaju kao što je bio prema ustupitelju tražbine, te ga stoga prijenos tražbine ne može dovesti u nepovoljniji položaj. Predloženim se rješenjima dužnike stavlja u poziciju da onemogućuju vjerovniku slobodno raspolaganje tražbinom, iako su i prema novom vjerovniku u istom položaju kao što su bili prema ustupitelju, a za takvo rješenje nisu navedeni opravdani razlozi.

Dakle, predloženim se zakonom ograničava sloboda ugovaranja jer se ograničava vjerovnike u raspolaganju njihovim tražbinama pri čemu potreba za takvim ograničenjem nije obrazložena valjanim razlozima, a predloženi zakon upitan je i s aspekta Ustavom zajamčene poduzetničke i tržišne slobode.

Također, cilj i svrha koja se želi postići donošenjem predloženoga zakona nije jasna jer je ustup tražbina uređen ZOO-om, a dužnik je prema preuzimatelju tražbine u istom položaju u kojem je bio prema ustupitelju. Stoga proizlazi da se predloženim zakonom želi utjecati na poslovnu politiku vjerovnika na način da se vjerovnika prisili da za tražbinu koju želi naplatno prenijeti na primatelja (pri čemu se polazi od pretpostavke da je iznos za koji se prenosi tražbina manji od iznosa potrošačeve obveze) iznos za koji bi prenio tražbinu zatraži od potrošača. To zapravo znači da se vjerovnika prisiljava da od potrošača primi ispunjenje obveze u manjem iznosu od nominalnoga (od onoga što potrošač duguje ustupitelju). Pri tome se zanemaruje činjenica da su ustupitelj i primatelj u pravilu u nekom obveznom odnosu radi kojega sklapanju ugovor o ustupu tražbine, te stoga iza ugovora o ustupu stoje pravni odnosi između ustupitelja i primatelja koji nemaju ni posredne ni neposredne veze s potrošačem.

S obzirom na prethodno navedene razloge Vlada Republike Hrvatske ne smatra potrebnim detaljno analizirati normativni dio Prijedloga zakona, već samo primjerice ukazuje na nelogičnosti u normativnom dijelu.

U članku 2. Prijedloga zakona propisuje se da su u područje primjene Zakona uključene sve naplatne promjene na strani vjerovnika, uključujući i subrogaciju.

Vlada Republike Hrvatske pretpostavlja da se navedena odredba odnosi na ugovornu subrogaciju. Vlada Republike Hrvatske ističe da je subrogacija uređena člancima 90. do 96. ZOO-a, te ona postoji kad netko treći ispuni vjerovniku dužnikov dug pa stoga vjerovnikova tražbina prelazi na ispunitelja. Subrogaciju ispunitelj može ugovoriti s vjerovnikom prije ispunjenja ili pri ispunjenju, pri čemu za valjanost tog ugovora nije potreban pristanak dužnika jer nije ugrožen njegov interes. Također, do subrogacije može doći i na temelju ugovora između dužnika i ispunitelja. U svakom slučaju ispunitelj na kojega je prešla tražbina ne može zahtijevati od dužnika više nego što je isplatio vjerovniku. Stoga niti u odnosu na subrogaciju nisu utemeljeni razlozi predlagatelja navedeni u nenormativnom dijelu kao razlozi za donošenje predloženoga zakona.

Člankom 6. Prijedloga zakona propisuje se pravo prvenstva potrošača u otkupu tražbine prije novoga vjerovnika za jednaki iznos za koji novi vjerovnik preuzima tražbinu dužnika. Iz predložene odredbe proizlazi da dužnik ima tražbinu (a ne vjerovnik), da dužnik „otkupljuje“ tražbinu od svog vjerovnika, pri čemu se zapravo radi o ispunjenju dijela obveze, a ne o prijenosu tražbine s vjerovnika na potrošača, jer bi se u potonjem slučaju radilo o sjedinjenju vjerovnika i dužnika u istoj osobi.

Člankom 11. stavkom 3. Prijedloga zakona uređene su posljedice pravnih poslova prijenosa tražbina sklopljenih prije stupanja na snagu ovoga Zakona na način da se propisuje ništetnost takvih pravnih poslova.

Navedeno rješenje predstavlja nedopušteno retroaktivno uređivanje ugovornih odnosa jer se za odnose nastale prije stupanja na snagu ovoga Zakona propisuje ništetnost zato jer nisu u skladu s predloženim zakonom. Dakle, pravni poslovi koji su sklopljeni u skladu s propisima važećim u vrijeme njihova sklapanja utvrđuju se ništetnima zato jer nisu u skladu s propisom koji u vrijeme sklapanja tih pravnih poslova nije postojao. Vlada Republike Hrvatske napominje da je Ustavom Republike Hrvatske propisano da zakoni i drugi propisi državnih tijela i tijela koja imaju javne ovlasti ne mogu imati povratno djelovanje, te da iz posebno opravdanih razloga samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno djelovanje. Poslovnikom Hrvatskoga sabora propisano je da je predlagatelj zakona, kad se prijedlogom zakona određuje da pojedine njegove odredbe imaju povratno djelovanje, dužan obrazložiti posebno opravdane razloge koji to nalažu. Navedeno obrazloženje Prijedlog zakona ne sadrži.

Dodatno Vlada Republike Hrvatske smatra ustavnopravno dvojbenim zakonodavno zadiranje u sudsku nadležnost, narušavanje pravne sigurnosti između sudionika ugovornih odnosa, nerazmjerno zadiranje u pravo vlasništva i poduzetničku i tržišnu slobodu kao osnovna gospodarska prava i slobode zajamčene Ustavom Republike Hrvatske.

S obzirom na to da pravni okvir za poslovanje pravnih osoba specijaliziranih za naplatu potraživanja u Republici Hrvatskoj ne postoji, Ministarstvo financija analizira rješenja

koja postoje u drugim državama članicama Europske unije i konzultira se s Europskom komisijom nakon čega planira izraditi zakonodavni prijedlog.

Slijedom navedenog, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati predmetni Prijedlog zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, mr. sc. Josipa Salapića i dr. sc. Kristiana Turkalja, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa, Željka Tufekčića, državnog tajnika u Ministarstvu financija, te Mirelu Fučkar, pomoćnicu ministra pravosuđa i Antu Matijevića, pomoćnika ministra financija.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

P.Z. br. 222

HRVATSKI SABOR

KLASA: 423-01/17-01/01
URBROJ: 65-17-03

Zagreb, 9. studenoga 2017.

59 – VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Priloga: 10-11-2017	
02223/17-12/15	50301
65-17-03	2

VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem, radi davanja mišljenja, **Prijedlog zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina**, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e, aktom od 9. studenoga 2017. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika
Živoga zida i SNAGA-e

U Zagrebu, 09. studenog 2017.

P.Z. br. 222

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 09-11-2017		
Klasifikacijska oznaka	Org jed	
423-01/17-01/01	65	
Uredbeni broj	Pril	Vrij
6533-5-17-01	1	CD

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN 81/13, 113/16), podnosimo **Prijedlog zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina.**

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dat će zastupnici Ivan Vilibor Sinčić, Ivan Pernar i Branimir Bunjac.

POTPREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA

Ivan Vilibor Sinčić

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. i članku 49. stavcima 1, 2. i 3. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Porastom broja blokiranih građana u gospodarstvu Republike Hrvatske raste i broj pravnih poslova prijenosa potraživanja sa kreditnih institucija ali i drugih trgovačkih društava, osobito onih iz telekomunikacijskog sektora, na specijalizirana trgovačka društva za naplatu potraživanja odnosno na agencije za otkup dugova. Poslovni model takvih društava sastoji se u suštini u prijenosu potraživanja u punom nominalnom iznosu na novog vjerovnika uz plaćanje tek manjeg djela tog iznosa postojećem vjerovniku. U takvim pravnim poslovima kao dužnici se javljaju i fizičke osobe odnosno potrošači u rastućem udjelu. Prema podacima Hrvatske narodne banke tijekom 2015. i 2016. god. banke u Republici Hrvatskoj su 8,8 milijardi kuna nenaplativih potraživanja prodale za iznos od 2,4 milijardi kuna.

Pravna kvalifikacija tih promjena u obveznim odnosima na strani vjerovnika redovito je cesija. Sukladno Zakonu o obveznim odnosima (čl.82. st.1.) za cesiju nije potreban pristanak dužnika već je potrebno da je dužnik obaviješten o ustupu tražbine. S obzirom da su fizičke osobe u svojstvu potrošača u takvim promjenama u obveznim odnosima u položaju slabije ugovorne strane te ne mogu nikako utjecati na tijek navedenih pravnih poslova, javlja se potreba njihove dodatne zakonske zaštite. Tim više što se tražbine redovito otkupljuju za iznose značajno niže od iznosa nominalnog duga koji bi dužnici u svojstvu potrošača često i samo mogli podmiriti kada bi im se ponudio pod istim uvjetima kao trgovačkim društvima za naplatu potraživanja. Stoga se javlja potreba uvođenja prava prvenstva dužnika u otplati duga za iznos jednak iznosu koji nudi novi vjerovnik (trgovačko društvo za naplatu potraživanja). Na taj način bi se potrošači stavili u ravnopravan položaj u navedenim pravnim poslovima prijenosa tražbina. Dodatno jamstvo zaštite potrošača u tim pravnim poslovima svakako bi bilo uvođenje obveze pisanog pristanka dužnika za prijenos tražbine, što trenutno nije slučaj. Na taj način bi dužnici, uz to što bi im se pružila u osnovi prilika da refinanciraju svoj dug za iznos značajno manji od nominalnog, mogli spriječiti prijenos potraživanja na novog vjerovnika ako ocijene da bi ih prijenos stavio u nepovoljniji položaj.

Poseban problem u RH predstavlja i porast slučajeva uznemiravanja dužnika od strane trgovačkih društava specijaliziranih za naplatu potraživanja. Riječ je o problematici koja je u nekim razvijenim državama posebno regulirana strogim zakonskim zabranama postupanja vjerovnika prema dužnicima. Primjerice, u Sjedinjenim Američkim Državama, na saveznoj razini usvojen je poseban propis: Zakon o poštenim praksama naplate dugova (engl. Fair Debt Collection Practices Act) koji, između ostalog, izrijekom zabranjuje vjerovnicima da kontaktiraju dužnike na njihovom radnom mjestu ili u neuobičajenom vremenu (prije osam sati ujutro ili poslije devet sati uvečer), da se obraćaju dužnicima mimo odvjetnika ukoliko dužnik ima odvjetnika, da se koriste neprijemnim jezikom i uvredama, a osobito da prijete dužnicima. U RH takav poseban zakonski okvir zaštite potrošača kod prijenosa potraživanja i naplate od strane specijaliziranih trgovačkih društava za naplatu potraživanja, unatoč što bilježimo porast broja prijenosa i slučajeva uznemiravanja dužnika, ne postoji.

Predloženim zakonskim rješenjem u smislu usvajanja posebnog propisa, Zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina, koji bi djelovao kao *lex specialis* u odnosu na Zakon o obveznim odnosima, dovode se potrošači kad se javljaju kao dužnici u pravnim poslovima naplatnog prijenosa potraživanja u ravnopravan položaj s vjerovnicima jer se uvodi njihovo pravo prvenstva u otkupu potraživanja odnosno ispunjenju obveze pod jednakim uvjetima pod kojima se nudi otkup novom vjerovniku. Kao dodatno jamstvo zaštite dužnika kao potrošača javlja se uvođenje obveze pisanog pristanka dužnika na prijenos potraživanja. Uvodi se i prekršajna odgovornost za vjerovnike koji pribjegavaju praksi uznemiravanja potrošača u naplati potraživanja. Kod zatečenih odnosa koji su ispunjeni prije stupanja na pravnu snagu predloženog Zakona propisuje se dužnost novog vjerovnika za vođenje pregovora s dužnikom oko otplate duga za iznos manji od nominalnog, te se utvrđuje ništetnost za slučajeve u kojima dužnik nije obaviješten o ustupu tražbine sukladno općim pravilima koja uređuju obvezne odnose (dužnost obavijestiti dužnika postoji već i temeljem čl. 82. Zakona o obveznim odnosima, tako da se ovdje ništetnost utvrđuje kao izričita sankcija u slučaju povrede navedene dužnosti ustupitelja tražbine).

Zakon se ne primjenjuje na slučajeve kada dužnici nisu potrošači, dakle u svakom slučaju je isključen kad se kao dužnik javlja trgovačko društvo ili općenito pravna osoba. U takvim slučajevima primjenjuju se opća pravila Zakona o obveznim odnosima.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI DUŽNIKA U POSEBNIM SLUČAJEVIMA PRIJENOSA TRAZBINA

PREDMET ZAKONA

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se zaštita dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbine između vjerovnika.

POLJE PRIMJENE

Članak 2.

Ovaj Zakon primjenjuje se kao poseban propis na sve naplatne promjene na strani vjerovnika u obveznim odnosima gdje su dužnici potrošači neovisno o pravnoj kvalifikaciji te promjene uključujući ustup tražbine (cesiju) i subrogaciju.

DUŽNIK I OGRANIČENJE PRIMJENE

Članak 3.

Ovaj Zakon se primjenjuje samo u slučajevima kad je dužnik potrošač a prijenos tražbine s postojećeg na novog vjerovnika naplatan pravni posao.

OBVEZNI PRISTANAK DUŽNIKA

Članak 4.

Naplatni prijenos tražbine s postojećeg na novog vjerovnika moguć je samo uz pristanak dužnika.

Članak 5.

Bez izričitog pisanog pristanka dužnika prijenos tražbine s postojećeg vjerovnika na novog vjerovnika ne može se ispuniti.

PRAVO PRVENSTVA

Članak 6.

Dužnik ima pravo prvenstva u otkupu potraživanja prije novog vjerovnika za jednaki novčani iznos za koji novi vjerovnik preuzima tražbinu dužnika.

OBAVIJEST O NAMJERI PRIJENOSA I OBAVIJEST O ISPUNJENOM PRIJENOSU

Članak 7.

(1) Prije naplatnog prijenosa tražbine s postojećeg na novog vjerovnika dužnik mora primiti obavijest o namjeri prijenosa u pisanom obliku sukladnog članku 8. ovog Zakona.

(2) Ukoliko je postojeći vjerovnik kreditna institucija, prije prijenosa tražbine kreditna institucija obvezna je ponuditi dužniku reprogram kreditne obveze s glavnicom u visini novčanog iznosa koji se namjerava ponuditi potencijalnome novom vjerovniku, ako je dužnik kreditno sposoban da tim kreditom plati smanjeni dug i prije slanja obavijesti iz stavka 1. ovog članka.

Članak 8.

Obavijest o namjeri prijenosa tražbine iz članka 7. ovog Zakona mora sadržavat sljedeće bitne sastojke:

- puni naziv, osobni identifikacijski broj te sjedište pravne osobe predloženog novog vjerovnika odnosno u slučaju kad je riječ o fizičkoj osobi ime i prezime, osobni identifikacijski broj i prebivalište predloženog novog vjerovnika,
- novčani iznos za koji se predlaže prijelaz tražbine s postojećeg na novog vjerovnika,
- ponudu dužniku da umjesto novog vjerovnika dužnik postojećem vjerovniku isplati novčani iznos (pravo prvenstva),
- prijedlog za pristanak dužnika za prijenos tražbine s postojećeg na novog vjerovnika u slučaju da dužnik ne želi sam platiti novčani iznos dogovoren između postojećeg i novog vjerovnika za prijenos tražbine.

Članak 9.

(1) Nakon ispunjenog prijenosa tražbine dužnik sukladno općim pravilima koji uređuju ustup tražbine (cesiju) mora obaviješten o promjeni vjerovnika od strane postojećeg vjerovnika.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovog članka mora sadržavati uz podatke o novom vjerovniku i podatke o novčanom iznosu za koji je ustup tražbine ispunjen, te podatke o nominalnom iznosu ustupljenog potraživanja.

ROK ZA ISPLATU

Članak 10.

U slučaju da dužnik iskaže u pisanom obliku namjeru isplate dogovorene novčane naknade za prijenos tražbine, rok za isplatu postojećem vjerovniku od strane dužnika iznosi 60 dana od dana iskaza dužnika o namjeri isplate novčane naknade za prijenos tražbine.

NIŠTETNOST

Članak 11.

(1) Ništetni su pravni poslovi prijenosa tražbine s postojećeg na novog vjerovnika koje uređuje ovaj Zakon, kojima nije prethodila obavijest o namjeri prijenosa tražbine iz članka 8. ovog Zakona ili kod kojih je prijenos obavljen bez izričitog pristanka dužnika u pisanom obliku.

(2) Ništetni su pravni poslovi prijenosa tražbine s postojećeg na novog vjerovnika koje uređuje ovaj Zakon kod koji je isplaćena naknada za prijenos tražbine manja od iznosa ponuđenog dužniku sukladno njegovu pravu prvenstva u otkupu.

(3) Ništetni su pravni poslovi prijenosa tražbine nastali prije stupanja ovog Zakona na pravnu snagu u kojima dužnik nije obaviješten (notificiran) o ustupu tražbine sukladno važećim općima pravilima o ustupu tražbine (cesiji).

PRESTANAK DUŽNIKOVE OBVEZE

Članak 12.

U trenutku dužnikove isplate ponuđene novčane naknade prema obavijesti iz članka 8. ovog Zakona obveza dužnika prestaje postojati.

ZABRANA UZNEMIRAVANJA DUŽNIKA

Članak 13.

U slučaju prijenosa tražbine s postojećeg na novog vjerovnika, novi vjerovnik ne smije:

- kontaktirati dužnika u večernjim i noćnim satima te tijekom blagdana,
- kontaktirati dužnika na njegovu radnom mjestu,
- kontaktirati članove obitelji dužnika u vezi tražbine,
- ako je obaviješten da dužnik ima valjana punomoćnika kontaktirati sa dužnikom mimo njegova punomoćnika,
- uznemiravati dužnika učestalim telefonskim pozivima ili učestalom elektroničkom komunikacijom,
- prijetiti dužniku na bilo koji način.

DUŽNOST PREGOVORA OKO OTPLATE RANIJE PRENESENIH TRAŽBINA

Članak 14.

U naplatnim pravnim poslovima prijenosa tražbine nastalim prije stupanja ovog Zakona na pravnu snagu gdje se kao dužnik pojavljuje potrošač novi vjerovnik ima dužnost vođenja pregovora s dužnikom oko otplate preostalog dijela prenesene tražbine za iznos manji od nominalnog iznosa tražbine.

PRIMJENA DRUGIH PROPISA

Članak 15.

Ovaj Zakon primjenjuje se kao posebni propis u odnosu na pravila koje uređuju obvezne odnose.

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 16.

- (1) U slučaju neslanja obavijesti ili nepravilnog upućivanja obavijesti dužniku iz članka 8. ovog Zakona vjerovnik će se za prekršaj kaznit novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna
- (2) Za prekršaj iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba kod pravne osobe vjerovnika novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna.
- (3) U slučaju uznemiravanja dužnika iz članka 13. ovog Zakona vjerovnik će se za prekršaj kaznit novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna
- (4) Za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba kod pravne osobe vjerovnika novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna.

ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 17.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Obrazloženje:

Uz članak 1.

Propisuje se predmet ovog Zakona.

Uz članak 2.

Definira se polje primjene Zakona na sve naplatne promjene na strani vjerovnika u obveznim odnosima gdje su dužnici potrošači neovisno o pravnoj kvalifikaciji te promjene uključujući ustup tražbine (cesiju) i subrogaciju.

Uz članak 3.

Propisuje se da dužnik u smislu Zakona može bit samo potrošač te ograničenje primjene Zakona kod naplatnog prijenosa tražbina.

Uz članak 4.

Propisuje se obvezni pristanak dužnika za prijenos tražbine.

Uz članak 5.

Propisuje se nemogućnost ispunjenja prijenosa tražbine bez pristanka dužnika.

Uz članak 6.

Propisuje se pravo prvenstva dužnika u otkupu u odnosu na novog vjerovnika.

Uz članak 7.

Propisuje se obveza slanja obavijesti o namjeri prijenosa. U slučaju da je postojeći vjerovnik kreditna institucija propisuje se dužnost kreditne institucije da ponudi dužniku reprogram kreditne obveze sa glavnicom manjom od nominalnog iznosa, ako je kreditno sposoban da plati smanjeni dug.

Uz članak 8.

Propisuju se bitni sastojci obavijesti o namjeri prijenosa.

Uz članak 9.

Propisuje se sadržaj obavijesti dužniku o promijeni vjerovnika koja je obvezna kod ustupa tražbine sukladno općim pravilima koja uređuju obvezne odnose (dužnost obavijestiti dužnika o promjeni vjerovnika postoji kod cesije i temeljem čl. 82. Zakona o obveznim odnosima).

Uz članak 10.

Propisuje se rok za isplatu tražbine od 60 dana od trenutka kad dužnik iskaže namjeru da podmiri tražbinu pod jednakim uvjetima kao i novi vjerovnik.

Uz članak 11.

Propisuje se ništetnost pravnih poslova prijenosa tražbina u slučaju neslanja obavijesti o namjeri prijenosa tražbine, prijenosa bez izričitog prijenosa dužnika te kad je naknada za prijenos tražbine manja od one koja je ponuđena dužniku.

Uz članak 12.

Propisuje se prestanak obveze dužnika u trenutku isplate ponuđene novčane naknade.

Uz članak 13.

Propisuje se zabrana uznemiravanja dužnika od strane vjerovnika. Vjerovniku se zabranjuje: kontaktirati dužnika u večernjim i noćnim satima te tijekom blagdana, kontaktirati dužnika na njegovu radnom mjestu, kontaktirati članove obitelji dužnika u vezi tražbine, ako je obaviješten da dužnik ima valjana punomoćnika kontaktirati sa dužnikom mimo njegova punomoćnika, uznemiravati dužnika učestalim telefonskim pozivima ili učestalom elektroničkom komunikacijom, prijetiti dužniku na bilo koji način.

Uz članak 14.

Propisuje se dužnost novog vjerovnika da vodi pregovore oko otplate duga za iznos manji od nominalnog iznosa tražbine u naplatnim pravnim poslovima prijenosa tražbine nastalim prije stupanja Zakona na pravnu snagu.

Uz članak 15.

Propisuje se primjena Zakona kao posebnog propisa.

Uz članak 16.

Propisuje se prekršajna odgovornost vjerovnika u slučaju neslanja obavijesti ili nepravilnog upućivanja obavijesti dužniku te u slučaju uznemiravanja dužnika te prekršajna odgovornost odgovorne osobe kod pravne osobe vjerovnika.

Uz članak 17.

Propisuje se stupanje Zakona na snagu.